

УДК 371.212.2

Світлана ШУЛЯК

*кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи,
декан факультету менеджменту і бізнесу Відокремленого підрозділу
«Миколаївська філія Київська національного університету культури і мистецтв»,
м. Миколаїв, Україна
e-mail: shulylak@ukr.net*

ТЕСТОВА ТЕОРІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО АНАЛІЗУ

У статті досліджено проблему зародження тестових методик і розповсюдження їх на вітчизняному просторі. Проведено аналіз історичного розвитку тестології, який засвідчує, що ця галузь набула широкого розповсюдження у США та розвинених західних країнах, де накопичено великий досвід щодо розробки і практичного застосування тестів у різних сферах діяльності. Зосереджено увагу на розвитку педагогічного тестування як методу педагогічної діагностики. Посилаючись на дослідження педагогів, зроблено відповідні висновки щодо питання підвищення потенціалу зовнішнього незалежного тестування як нової методики оцінювання знань.

Ключові слова: тестологія, тест, тестові методики, педагогічне тестування, зовнішнє незалежне тестування.

Тести у розвинутих країнах стали важливою складовою життєдіяльності сучасного суспільства. Їх універсалізм, широкий спектр застосування (у промисловості, спорті, медицині, психології, педагогіці, у системі професійного відбору), висока ступінь об'єктивності отриманих результатів сприяють зростанню інтересу до тестів як інструменту вимірювання.

Тестування вийшло далеко за межі системи освіти, але сьогодні Україна переживає тестовий бум саме в педагогіці. Приєднавшись до Болонської декларації, наша країна стала 44-м учасником Болонського процесу. Однак для того, щоб ця участь не була формальною, необхідно докорінно змінити ставлення до сфери освіти і до процесів, які в ній відбуваються. Інтеграція України у міжнародне співтовариство вимагає співставлення освітніх рівнів, а також узгодження принципів підготовки спеціалістів, оскільки саме рівень професійних знань фахівців є одним із основних показників, що визначають добробут населення. Тому першочерговим завданням сьогодні є запровадження сучасних технологій навчання і оцінювання.

Гостроту цієї проблеми зумовлено, з одного боку, появою приватних закладів освіти та можливістю навчання за кордоном, а з іншого – застарілістю наукових основ дидактики контролю, недосконалістю систем оцінювання освітніх досягнень тих, хто навчається. А як відомо, саме контроль результатів забезпечує зворотний зв'язок у процесі навчання.

Вибір засобів педагогічної діагностики базується на відповідних дидактичних принципах вимі-

рювання результатів навчання. Лише підготовлений відповідним чином комплекс завдань дає змогу з використанням певних діагностичних методів правильно оцінити рівень знань і вмінь суб'єктів навчання. Ось чому в педагогіці останнім часом виникла тенденція до використання кількісних методів педагогічного контролю. Серед засобів об'єктивного контролю найбільш науково обґрунтованим є метод тестування із залученням технічних засобів для сканування та обробки результатів.

Дослідження історії розвитку тестології знайшло відображення у роботах зарубіжних (В. С. Аванесова, А. Анастасі, Б. А. Ашаріна, В. М. Кадневського, А. Н. Майорова) та українських (І. Є. Булах, В. В. Божкової, М. Р. Мруга, І. Ю. Межуєвої, Д. Є. Швець та ін.) вчених. Ретроспективі розвитку педагогічного тестування присвячено значну кількість наукових робіт вітчизняних авторів, а саме: історію становлення та розвитку тестування як методу педагогічної діагностики досліджували І. З. Адамова, К. Л. Багрій, В. В. Божкова, Н. П. Мазур, І. М. Мілютіна, С. І. Мірошник, Н. М. Мирончук, Л. В. Фігурська; питання підвищення потенціалу зовнішнього незалежного тестування висвітлено у роботах: А. Ю. Анісімова, В. Є. Бахрушина, О. П. Ващук, М. М. Горбатенко – Хвастунової, Н. І. Лісової, О. В. Останкіної, Н. Д. Ремез, О. Ю. Жук та ін.

Мета статті – здійснити науковий аналіз проблеми зародження тестових методик і розповсюдження їх на вітчизняному просторі; дослідити історію розвитку педагогічного тестування як методу педагогічної діагностики.

Сучасний розвиток зарубіжної і вітчизняної тестології викликає закономірний інтерес до історії створення тестів і використання їх у широкій практиці.

Аналіз історичного розвитку тестології засвідчує, що ця галузь набула широкого розвитку у США та розвинених західних країнах, де накопичено великий досвід щодо розробки і практичного застосування тестів у різних сферах діяльності. У світову історію становлення і розвитку тестових методів увійшли імена багатьох західних вчених. Тестування (від англійського *testing* – випробування) вперше використав Дж. Фішер для перевірки рівня знань учнів за допомогою оригінальних спеціальних книг (*scale books*), які з'явилися ще в 1864 році у Великобританії. Теоретичні основи тестування було розроблено пізніше, у 1883 році, англійським психологом Ф. Гальтоном. У 1890 році в роботі американських психологів Дж. Кеттела і В. Маккеона «Розумові тести та виміри» вперше було введено термін «тест». Але засновником тестової діагностики у науковій літературі одностайно вважається Дж. Кеттел, який започаткував традицію досліджень інтелекту вступників до вищих навчальних закладів, яка зберігається в американських університетах і дотепер. На початку ХХ ст. у розробці тестів спостерігається розмежування психологічного та педагогічного напрямків. Розробка першого педагогічного тесту належить американському психологу Е. Торндайку. Саме з розвитком тестування у психології та педагогіці починають застосовуватися математичні методи. З цього моменту тестування розвивається у двох основних напрямках: створення та використання тестів інтелектуального розвитку; створення та використання педагогічних тестів, призначених для оцінки академічних знань і здібностей учнів.

Вагомий внесок у розвиток тестового методу зробили також німецькі вчені Е. Мейман, В. Штерн, Г. Еббінгауз, Г. Мюстенберг та інші.

Перші вітчизняні публікації про створення і застосування тестів з'явилися ще до Першої світової війни. Відомий російський вчений Г. Челпанов, вивчивши досвід західних вчених, зробив низку цінних спостережень, узагальнень і висновків щодо історії і розвитку перших тестових систем. У 1908 році в журналі «Русская школа» було утворено новий відділ «Експериментальна педагогіка», редактором якого був один з піонерів тестового руху в царській Росії А. Нечаєв [1].

У колишньому СРСР розвиток і використання діагностичних методів має свою історію. Період з початку 20-х до середини 30-х років визначається поширенням різних тестових методик і наукових

пошуків у даній галузі. Радянська школа, яка відроджувалася після революційних потрясінь, була відкрита практично усім відомим тоді у світі педагогічним новаціям. Серед цих новацій були і тести. В цей час тести користуються попитом на державному рівні, в першу чергу в системі професійного відбору. Продовжує свої дослідження логік, психолог і філософ Г. Челпанов, І. Шпільрейн працює в галузі прикладної психології (психології праці і психотехніки), Є. Гур'янов розробляє питання шкільних тестів і стандартів [9, 7]. М. Басов, М. Бернштейн, П. Блонський, С. Василейський У кінці 20-х – початку 30-х видають збірки «Тести: теорія і практика» [1]. Багато дослідників пов'язують початок вітчизняної практики застосування педагогічних тестів з 1925 роком, коли у Москві було утворено спеціальну комісію, яка розпочала розробку шкільних тестів та їх масове впровадження у 1926 році [9, 11].

Введення масового контролю знань школярів співпало за часом з періодом укріплення режиму особистої власті Сталіна, його прагненням напряму підкорити собі роботу Народних комітетів освіти. У зв'язку з тим, що більшість його політичних опонентів доброзичливо ставилися до педології та ідеї тестування, Сталін розгорнув боротьбу проти педагогів. Заборона педології, а разом з нею і тестування, стало одним з перших проявів ідеологічного тиску на небажані науки, наукові напрямки і окремих вчених. У другій половині 30-х років тестові дослідження було згорнуто. Відома постанова ЦК ВКП(б) 1936 року «Про педологічні викривлення у системі наркомпросів» засудила практику використання тестів. Тести інтелекту (їх тоді частіше називали тестами розумової обдарованості) разом з педологією були віднесені до розряду «шкідливих». Категоричне та загальномасштабне засудження педології як псевдонауки супроводжувалося відкиданням позитивних досягнень радянських педагогів і психологів у галузі оцінки знань і вмінь учнів, які в цілому творчо розвивали педагогіку та психологію. У системі освіти перестали застосовувати не тільки тести інтелекту, але й шкільної успішності. Було припинено і психотехнічні дослідження, а відповідно, практично перестали використовувати тести у системі професійного відбору [9, 7]. Суб'єктивізм у політиці, а після і в педагогіці, перешкодив розвитку будь-якого об'єктивного метода контролю, оскільки в останньому вбачалася загроза існуванню командно-адміністративної системи. Тому проблема тестування в педагогічній і психологічній літературі протягом тривалого часу ігнорувалася, а припинення всіх досліджень, пов'язаних з розробкою та використанням тестів, стало суттєвою

перешкодою на шляху подальшого розвитку психодіагностики і дидактодіагностики. Отже, протягом приблизно двадцяти років в СРСР проблема діагностичних методик навіть не поставала.

Відродження тестів і розвиток тестології як наукового напрямку у нашій країні пов'язано з впровадженням у навчальний процес електронно-обчислювальної техніки і тими змінами у суспільстві, які отримали назву «відлига». Велике значення мав і той факт, що зарубіжна тестологія постійно розвивалася, а використання тестів у деяких країнах Заходу набуло майже всеосяжного характеру. Наприкінці 50-х років і у наступні два десятиліття в СРСР були опубліковані деякі перекладні роботи зарубіжних авторів з проблем тестології, епізодично з'являлися журнальні публікації вітчизняних дослідників. У 60-х роках спостерігається певний прогрес у розвитку методів тестування, коли тестування як метод вимірювання знань почали використовувати у військових училищах Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ та інших спеціалізованих закладах. Цей період відзначається також активізацією досліджень у галузі програмованого навчання [5, 138].

У 70-х роках застійні явища у теоретичній розробці проблеми тестування були віддзеркаленням суспільно-політичної ситуації цього періоду. У СРСР багато говорилося про шкідливість і буржуазність тестів, про неприпустимість використання їх у педагогічній науці і практиці. Типові аргументи опонентів тестового методу зводилися, у загальному вигляді, до наступних тверджень:

- тести використовуються у капіталістичних країнах, де з їхньою допомогою вирішуються питання расової і класової дискримінації;
- використання тестів принижує гідність особистості, особливо у тих випадках, коли отримані бали нижче середнього рівня;
- ніякі методи вимірювання не в змозі замінити викладача і його особистий досвід;
- в педагогіці не може бути точної одиниці вимірювання, тому сам тестовий метод є неточним [1, 98].

Ці твердження вже давно спростовані практикою. Аналіз становища справ з тестовим контролем в СРСР і інших країнах довів: багато країн випередили нас за масштабами практичної роботи, за фінансуванням наукових досліджень, за кількістю публікацій, за підготовкою наукових кадрів, за рівнем і якістю розвитку теорії тестів. Найбільш розвинуті у тестовому відношенні країни – Нідерланди, США, Англія, Японія, Данія, Франція, Ізраїль, Фінляндія, Канада, Австралія та інші. Це країни з високим рівнем життя населення. Тут зв'язок опосередкований наступною послідовніс-

тю: використання тестів сприяє якості освіти; якість освіти пов'язана з якістю управління; якісне управління створює передумови для підвищення якості життя населення.

За часів перебудови в СРСР інтерес до тестів помітно зріс, але ситуація не покращилася, а в деякому відношенні навіть погіршилася. Удавана простота створення тестів у поєднанні з кон'юнктурними інтересами породили велику кількість неякісних тестів, які дискредитували цей перспективний метод наукової організації самоконтролю і об'єктивного педагогічного контролю знань. Тестування ставало свого роду модою, особливо у престижних школах, де тести застосовувалися замість вступних і випускних іспитів. Частково це відбувалося через те, що найбільш розповсюдженим і визнаним у світі методом об'єктивної оцінки знань вважався саме тест.

У ХХІ століття наша країна увійшла з ідеєю впровадження в практику освіти єдиного державного оцінювання якості знань школярів. Важливим кроком у цьому напрямку було розпочате у 1993–1994 роках проведення тестування на випускних іспитах у середніх школах, результати яких зараховувалися як складова частина вступних іспитів до вищих навчальних закладів України.

Впродовж останніх років у нашій державі проводиться широкомасштабний експеримент із впровадження зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів як однієї із складових системи підвищення якості освіти. В 2008 році Міністерство освіти і науки України реалізувало програму повного переходу на нові умови вступу до вищих навчальних закладів України за результатами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) знань випускників шкіл. Організацію розроблення тестових завдань, створення банку тестів, стандартизацію тестових завдань було покладено на Український центр оцінювання якості освіти, спеціалісти якого останніми роками накопичили певний досвід цієї роботи [13]. Програма діяльності зовнішнього незалежного оцінювання свідчить про пряме відношення до Болонського процесу, де існують дієві кроки до більш прозорої і чесною системи відбору вступників до вищих навчальних закладів [6]. Варто зазначити важливі особливості цього процесу, по-перше, це об'єктивна оцінка знань випускників шкіл, оскільки, така форма оцінювання дає рівний шанс тим, хто розраховує на себе, свої знання; по-друге, прихильники зовнішнього незалежного тестування переконані, що нова методика оцінювання знань сприятиме підвищенню престижу вищої школи. О. Ю. Жук розглядає ЗНО як інструмент боротьби

з корупційною складовою на етапі відбору випускників середньої школи для вступу до вишів. На думку дослідника, ЗНО є своєрідним соціальним проектом, здатним сприяти ефективному розвитку громадянського суспільства [7].

Отже, можна констатувати, що розпочався новий етап впровадження тестування у нашій державі. Відбувається процес відродження вітчизняної тестології і тестової культури. Доволі широке застосування тестів в системі освіти, психоло-

гії, медицині, при професійному відборі, свідчить про те, що тестові технології в Україні стають обов'язковим атрибутом сучасної діагностики. Загальнонаціональна перевірка успішності навчання, рівня засвоєння змісту освіти – найважливіше завдання на сьогодні. Таке усвідомлення породжує значну кількість кроків щодо втілення стратегії модернізації сфери освіти, що становить значний дослідницький інтерес, вартий подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Аванесов В.С. Проблема психологических тестов / В.С.Аванесов // Вопросы психологии. – 1978. – № 5. – С.97-107.
2. Адамова І. Тестування як форма контролю та діагностики знань студентів / І. Адамова, К. Багрій // Витоки педагогічної майстерності. – 2012. – Вип. 9 – С.3-6.
3. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина. – СПб.: Питер, 2001. – 688 с.
4. Божкова В.В. Тестування як форма контролю знань: переваги та недоліки / В.В. Божкова, Л.Ю. Сагер // Сучасні проблеми вищої освіти України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору: матеріали науково-методичної конференції, м. Суми, 6-7 жовтня 2010р. / За ред. О.В. Прокопенко. – Суми: СумДУ, 2010. – С. 113-115.
5. Булах І.Є. Створюємо якісний тест : навчальний посібник / І.Є.Булах, М.Р.Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006. – 160 с.
6. Ващук О. П. Виміри зовнішнього незалежного оцінювання: гарантія якості знань чи перешкода успіху [Електронний ресурс] / О.П. Ващук – Режим доступу:http://fm.ndu.edu.ua/wb/media//yu-koval/EA-2015_Tezy1.pdf – Назва з екрана.
7. Жук Ю.О. Зовнішнє незалежне оцінювання як соціальна програма [Електронний ресурс] / Ю.О. Жук – Режим доступу: http://fm.ndu.edu.ua/wb/media//yu-koval/EA-2015_Tezy1.pdf – Назва з екрана.
8. Кадневский В. М. Тестовая культура как феномен цивилизации // Образование: исследовано в мире [Электронный ресурс] / В. М. Кадневский. – Режим доступа:<http://www.oim.ru>. – Назва з екрана.
9. Кадневский В.М. История тестов: Монография / А. М. Кадневский. – М.: Народное образование, 2004. – 464 с.
10. Мазур Н. Тестування як складова моніторингового дослідження навчальних досягнень учнів [Електронний ресурс] / Н. Мазур – Режим доступу :http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/2-mizhnarodna-internet-konferentsiyatestuvannya_yak_skladova_monitoringovogo_doslidzhennya_navchalnih_dosyaghen_uchniv – Назва з екрана.
11. Межуєва І.Ю. Тестування як форма контролю знань, умінь та навичок. Переваги і недоліки // Молодий вчений. – 2017. – № 9 (49) вересень. – С.394-397.
12. Милютіна І.М. Тестування як ефективний метод перевірки професійної компетентності студентів [Електронний ресурс] / І.М.Милютіна – Режим доступу:http://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/15024/ – Назва з екрана.
13. Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 20.03.2008 № 244 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/244/2008> – Назва з екрана.
14. Фігурська Л. В. Становлення та розвиток тестування як методу педагогічної діагностики [Електронний ресурс] / Л. В. Фігурська // Народна освіта. – 2009. – Випуск № 1(7).–Режим доступу:<http://www.narodna-osvita.kiev.ua/vypysku/7/statti/6figyrska.htm>. – Назва з екрана.
15. Швець Д.Є. Тестування як ефективна форма контролю та підвищення якості знань // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2010. – Вип. 41. – С.169-177.
16. Якимець Н. Тестування як метод оцінювання знань, умінь, навичок студентів / Н. Якимець, Н. Мирончук // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 160-162.

References

1. Avanesov V.S. (1978). *Problema psikhologicheskikh testov* [The problem of psychological tests]. Questions of psychology. № 5. 97-107 [in Russian].
2. Adamova I. (2012). *Testuvannya yak forma kontrolyu ta diahnostryky znan' studentiv* [Testing as a form of control and diagnosis of students' knowledge]. Origins of pedagogical skill. Vol. 9. 3-6 [in Ukrainian].
3. Anastazi A. (2001). *Psikhologicheskoe testirovaniye* [Psychological Testing]. SPb.: Piter, 688 [in Russian].
4. Bozhkova V. V. (2010). *Testuvannya yak forma kontrolyu znan': perevahy ta nedoliky* [Testing as a form of knowledge control: advantages and disadvantages]. Modern problems of higher education of Ukraine in the context of integration into the European educational space. Sumy: Sumy State University, 113-115 [in Ukrainian].
5. Bulakh I. Ye. (2006). *Stvoryuyemo yakisnyy test* [We create a qualitative test]. Manual. K.: Master class, 160 [in Russian].
6. Vashchuk O. P. *Vymiry zovnishn'oho nezalezhnoho otsinyuvannya: harantiya yakosti znan' chy pereshkoda uspikhu* [Measures of external independent evaluation: a guarantee of quality of knowledge or an obstacle to success]. *Offlain*. Retrieved from: http://fm.ndu.edu.ua/wb/media//yu-koval/EA-2015_Tezy1.pdf. [in Ukrainian].
7. Zhuk Yu. O. *Zovnishnye nezalezhne otsinyuvannya yak sotsial'na prohrama* [External independent evaluation as a social program]. *Offlain*. Retrieved from: http://fm.ndu.edu.ua/wb/media//yu-koval/EA-2015_Tezy1.pdf. [in Ukrainian].
8. Kadnevskiy V. M. *Testovaya kul'tura kak fenomen tsyvylyzatsyy* [Test culture as a phenomenon of civilization]. Education: Investigated in the world. *Offlain*. Retrieved from: <http://www.oim.ru>. – Title from the screen [in Russian].
9. Kadnevskiy V. M. (2004). *Ystoryya testov* [Test History]. Monograph. M.: Public Education, 464 p. [in Russian].

10. Mazur N. *Testuvannya yak skladova monitorynhovoho doslidzhennya navchal'nykh dosyaghen' uchniv* [Testing as a component of monitoring study of students' achievements]. *Offlain*. Retrieved from: http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/2-mizhnarodna-internet-konferentsiyatestuvannya_yak_skladova_monitoringovogo_doslidzhennya_navchalnix_dosyaghen_uchniv. [in Ukrainian].
11. Mezhuieva I. Yu. (2017). *Testuvannya yak forma kontrolyu znan', umin' ta navychok. Perevahy i nedoliky* [Testing as a form of control of knowledge, skills and abilities. Advantages and disadvantages]. *Young scientist*. 9 (49). September.394-397 [in Ukrainian].
12. Miliutina I. M. *Testuvannya yak efektyvnyy metod perevirky profesynoyi kompetentnosti studentiv* [Testing as an effective method for checking the professional competence of students]. *Offlain*. Retrieved from: http://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/15024/ [in Ukrainian].
13. *Pro dodatkovy zakhody shchodo pidvyshchennya yakosti osvity v Ukrayini* [On additional measures to improve the quality of education in Ukraine]. Decree of the President of Ukraine dated 20.03.2008 № 244. Verkhovna Rada of Ukraine. *Offlain*. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/244/2008>. [in Ukrainian].
14. Fihurska L. V. (2009). *Stanovlennya ta rozvytok testuvannya yak metodu pedahohichnoyi diahnozyky* [Formation and development of testing as a method of pedagogical diagnostics]. *Offlain*. National education. Vol. 1 (7). Retrieved from: <http://www.narodnaosvita.kiev.ua/vupysku/7/statti/6figyrska.htm>. [in Ukrainian].
15. Shvets D. Ye. (2010). *Testuvannya yak efektyvna forma kontrolyu ta pidvyshchennya yakosti znan'* [Testing as an effective form of control and improvement of the quality of knowledge]. *Humanitarian Bulletin ZDIA*. Vol. 41. 169-177. [in Ukrainian].
16. Yakymets N. (2014). *Testuvannya yak metod otsynuyuvannya znan', umin', navychok studentiv* [Testing as a method for assessing the knowledge, skills and abilities of students]. *Modernization of Higher Education in Ukraine and Abroad: a Collection of Scientific Papers*. Zhytomyr: ZhSU named after. I.Franko Publ., 160-162 [in Ukrainian]

Шуляк С. А. Тестовая теория и технология в контексте исторического анализа

В статье исследована проблема зарождения тестовых методик. Проведен анализ исторического развития тестологии, который показывает, что эта отрасль получила широкое распространение в США и развитых западных странах, где накоплен большой опыт по разработке и практическому применению тестов в различных сферах деятельности. Сосредоточено внимание на развитии педагогического тестирования как метода педагогической диагностики. Ссылаясь на исследования педагогов, сделаны соответствующие выводы относительно вопроса повышения потенциала внешнего независимого тестирования как новой методики оценивания знаний.

Ключевые слова: тестология, тест, тестовые методики, педагогическое тестирование, внешнее независимое тестирование.

Shuliak S. Test theory and technology in the context of historical analysis

Tests in developed countries have become an important component of the life of modern society. Their universalism, a wide range of applications (in industry, sports, medicine, psychology, pedagogy, in the system of professional selection), a high degree of objectivity of the obtained results contribute to the growth of interest in tests as a tool of measurement.

Testing went far beyond the education system, but today Ukraine is experiencing a test boom in pedagogy in particular. The choice of means of pedagogical diagnostics is based on the corresponding didactic principles of measuring learning outcomes. Only a complex set of tasks prepared in a proper way and using the certain diagnostic methods allow of correct assessing the level of knowledge and skills of subjects of study. That is why in pedagogy recently there have been a tendency to use quantitative methods of pedagogical control. Among the means of objective control, the most scientifically grounded method is testing with the involvement of technical means for scanning and processing the results.

In the 21st century, our country came up with the idea of introducing the unified state assessment of the quality of students' knowledge into the practice of education. An important step in this direction was the launch of testing at the final examinations in secondary schools, the results of which were counted as part of the entrance exams to higher education institutions in Ukraine. In recent years, a large-scale experiment has been conducted in our country to implement an external independent assessment of educational achievements of graduates of secondary schools as one of the components of the system for improving the quality of education.

Thus, we can state that a new stage of testing implementation in our country has begun. There is a process of revival of domestic testology and test culture.

Key words: testology, test, testing methods, pedagogical testing, external independent assessment.

Стаття надійшла до редколегії 11.02.2018